

Krystyna Hrycyk

"Badania nad językiem i literaturą polską na Węgrzech" (konferencja)

Biuletyn Polonistyczny 32/3-4 (114-115), 193-196

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ZAGRANICZNA

"BADANIA NAD JĘZYKIEM I LITERATURĄ POLSKĄ NA WĘGRZECH"

V konferencja naukowa

(Budapeszt, 26-28 IV 1988)

Staraniem doc. dra hab. Janusza Bańczerowskiego, kierownika Katedry Filologii Polskiej Uniwersytetu im. L. Eötvösa w Budapeszcie, przy udziale organizacyjnym Ośrodka Informacji i Kultury Polskiej w Budapeszcie odbyło się piąte już spotkanie naukowe jednoczące ludzi interesujących się w swoich badaniach językiem i literaturą polską; pierwsze miało miejsce w 1976 r.

W tegorocznej konferencji udział wzięło ponad 70 osób. Wygłoszono 25 referatów i komunikatów, kilka złożono do publikacji. Dobrek spotkania - podobnie jak poprzednich - ma się ukazać drukiem przy pomocy Ośrodka Informacji i Kultury Polskiej w Budapeszcie.

Zagadnieniom gramatyki historycznej i historii języka poświęcone były dwa referaty. Historyk języków słowiańskich I. U d v a r i (WSP w Nyiregyházie) przedstawił analizę polonizmów spotykanych w zeznaniach sądowych chłopów słowackich z komitatów Szepes i Zemplén w okresie władzy Marii Teresy. Z. R a d u l y (Uniwersytet im. L. Eötvösa w Budapeszcie) zaprezentowała fragment większej pracy na temat językowych kontaktów polsko-rosyjskich w XVI wieku w świetle przekładów literackich.

Cztery referaty dotyczyły współczesnych problemów gramatycznych. S. S. R o t (Inst. Filologii Angielskiej, Uniwersytet im.

L. Eötvösa w Budapeszcie) przedstawił interesujące rozważania o polu gramatycznym w badaniach kontrastywnych nad językiem polskim i węgierskim. Referat J. B a ń c z e r o w s k i e g o dotyczył potencjalnych zjawisk polsko-węgierskiej interferencji fonetyczno-fonologicznej. E. F ő l d i (Uniwersytet im. L. Eötvösa w Budapeszcie) zaprezentowała wyniki badań empirycznych nad strukturą suprasegmentalną polskiego i węgierskiego tekstu mówionego, zaś G. B i h a r i (Krajowy Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych) przedstawił analizę międzywyrazowych konstrukcji kauzatywnych w języku polskim i węgierskim.

Znaczna część referatów dotyczyła zagadnień literackich. L.K. N a g y (Debreczyn) zajął się tropieniem powinowactw w sposobach przedstawiania "złoty'ch czasów" Polski i Węgier w powieściach Józefa Ignacego Kraszewskiego i Maurycego Jókai'a. Niezwykle interesującą propozycję wszechstronnych polsko-węgierskich badań porównawczych nad literaturą przełomu XIX i XX w. w Polsce i na Węgrzech przedstawił J. S n o p e k (IBL), lektor języka polskiego na Uniwersytecie w Budapeszcie.

Wśród tematów dotyczących literatury współczesnej znalazła się analiza nurtu autobiograficznego w nowej prozie polskiej (L. P á l f a l y i), proza autobiograficzna Stachury (Cs. G a l a m b o s), dramat polski w latach 80-ych (J. K á l m á n), obraz Galicji w twórczości Andrzeja Kuśniewicza (G. C s i s z t a y), obraz bitwy pod Warną w dramacie Bohdana Drozdowskiego (Cs. K o v á c s).

Bogaty był także nurt rozważań historycznych. I. K o v á c s zajął się postacią generała Dembińskiego, J. R e i m a n - zapomnianym emigrantem polskim na Węgrzech - Emilem Koryto, zaś I. C s á p l á r o s przedstawił wyniki swych badań nad naucza-

niem i znajomością historii Polski w okresie reform na Węgrzech. L. H o p p prześledził kształtowanie się idei humanizmu w Polsce i na Węgrzech od XVI do XVIII wieku, natomiast A. P a p p przedstawiła fragmenty większej pracy na temat wpływu eseju angielskiego na polskie czasopisma okresu Oświecenia. A. Z o l t á n podzielił się uwagami na temat odnalezionych w archiwach i bibliotekach węgierskich dokumentów dotyczących polsko-węgierskich kontaktów.

Nie zabrakło także rozważań z zakresu teorii i praktyki przekładu artystycznego - Cs.Gy. K i s s ocenił adekwatność przekładu na język węgierski utworów Witolda Gombrowicza.

Dwa referaty dotyczyły metodyki nauczania języków obcych. M. G e d e o n mówiła o zastosowaniu nowych metod w nauczaniu języków obcych, zaś M. H á r s á g y i przedstawiła kompleksowe zadania seminarium języka polskiego prowadzonego w Instytucie Lingwistyki i Komunikacji Uniwersytetu im. J. Pannoniusa w Pécsu. Działalność tego seminarium powinna zainteresować stronę polską; wydaje się bowiem, że sytuacja w Pécsu dojrzała do tego, by utworzyć na tym oddalonym zarówno od Budapesztu, jak i Debreczyna Uniwersytecie lektorat języka polskiego prowadzony przez lektora z Polski. Warto przypomnieć, że we wczesnych latach 70-ych uczył tam języka polskiego (wówczas jeszcze w Wyższej Szkole Pedagogicznej) dr Józef Bubak z Krakowa.

Można wyrazić nadzieję, że piąte spotkanie węgierskich polonistów reprezentujące ich ciekawy i coraz bogatszy dorobek znajdzie przedłużenie w następnych konferencjach. Na wrzesień 1989 r. zostało zapowiedziane kolejne spotkanie - wspólna konferencja polskich hungarystów i węgierskich polonistów poświęcona trzem zagadnieniom: polskiej i węgierskiej literaturze baroku, badaniom kon-

trastycznym języka polskiego i węgierskiego oraz recepcji literatury węgierskiej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem okresu po 1945 r. Zorganizowania konferencji podjęła się Katedra Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu im. L. Kossutha w Debreczynie.

Dobrze by się stało, gdyby spotkania tego typu odbywały się systematycznie, bowiem dla porównawczych badań nad językiem, literaturą i kulturą potrzebne jest zaangażowanie i współpraca naukowców w obydwu krajach. Przed polskimi i węgierskimi badaczami rozciąga się olbrzymi obszar penetracji naukowych, które powinny przynieść nowe syntezy i przyczynić się do lepszego wzajemnego poznania naszych kulturowych odrębności i podobieństw.

sierpień 1988

Krystyna Hrycyk

"LE BAROQUE EN POLOGNE ET EN EUROPE"

(Paryż, 21-23 IX 1988)

W dniach 21-23 września 1988 r. odbyło się w Paryżu międzynarodowe kolokwium na temat baroku w Polsce i w Europie. Organizatorem kolokwium był Institut National des Langues et Civilisations Orientales (i osobiście - kierownik sekcji polonistycznej - prof. dr Marie Delaperrière) przy pomocy Centre National de la Recherche Scientifique. Współorganizatorem ze strony polskiej był doc. dr hab. Franciszek Ziejka z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W przedstawionych referatach - gospodarze: M. Delaperrière, H. Tonnet, E. Kruba, B. Drweski oraz zaproszeni: C. Backvis (Bruksela), D.G. Dubois (Bordeaux), A. Davidenkoff (Nanterre), R. Fieguth i A. Sproede (Fryburg), G. Gömori (Cambridge), H. Jechova